

De kleinste plattelandshut toont aan dat de bewoners vroeger een stuk kleiner waren dan de plattelandsvrouwen van tegenwoordig.

Suppoost bij Themapark De Spitkeet in Harkema. Op een dinsdagochtend. Dat wordt een eitje, denken B&B. Lekker rustig in het zonnetje op het terras, denken B&B. Want er komt toch niemand, denken B&B. En dat is helemaal fout gedacht. Want de plattelandsvrouwen van Marum komen er aan. Op de fiets.

Door Marja Boonstra
Foto's Gitte Brugman

BOONSTRA & BRUGMAN

Werken voor de vrije mens. LC-verslaggevers Marja Boonstra en Gitte Brugman onderzoeken en ervaren wat het betekent om te werken voor vakantievierders. Dienstbaar en gediensig. Op het water en aan vaste wal, B&B doen mee.

Deel 4: naar De Spitkeet.

De plattelandsvrouwen van Marum maken het B&B als gidsen in opleiding niet al te moeilijk.

Het blanke barvlees van de Outback

Veel meiden die door de Australische Outback reizen verdienen een flinke zakcent bij als animeermeisjes. Schaars gekleed verleiden ze mijnwerkers, vissers en landarbeiders tot extra drankgebruik. Nederlandse backpacksters zijn geliefd in deze business, die omstreden is door drugsgebruik en bemoeienis van motorbendes.

Op de bar van het Central Hotel in Leonora, een mijnwerkersstad in de Outback, dansen twee meiden in lingerie uitdagend op rockmuziek. De klanten, vooral dronken mannen, kijken verlekkerd naar het vrouwenvlees.

De kerels weten dat het hoogtepunt van de avond aanstaande is. Zojuist is een grote glazen kan rondgegaan. Bij voldoende fooi trekken de vijf skimpies, zoals de animeermeisjes heten, een half uur lang hun topje uit.

Gejuich klinkt in de stampvolle bar als de dames hun borsten laten zien. Oogstijd: voorover gebogen vragen de skimpies hun gasten of ze nog wat te drinken lusten. Er wordt grif besteld en fooi gegeven, ook al is de drank hier duurder dan in een gewone pub.

„Wij moeten zorgen dat er gedronken wordt. Daar betaalt de baas ons van”, zegt Storm (30), een gebronsde brunette in felblauwe bikini.

Als Storm voorover buigt is de tatoeage op haar rechterborst goed te zien. Op een lijst wijst ze de cocktails aan die haar specialiteit zijn. De mix-

drankjes hebben namen als *Hard-On*, *Dirty Orgasm* en *Vibrator*. Pats-pats! Een collega geeft Storm met de vlakke hand een paar klappen op haar halfbloze achterste. De bargasten joelen.

Storm geniet van haar werk. „Elke dag jezelf opmaken, leuke kleren aantrekken, kerels het hoofd op hol brengen en nog goed betaald krijgen ook. Welke meid wil dat nou niet?” De verdiensten zijn inderdaad goed: een uurloon van tussen de 25 en 50 Australische dollars per uur, tussen de €15 en €30. De echte verdiensten zitten echter in de fooien.

„Die kunnen oplopen tot 300 dollar per avond en soms nog meer”, zegt Nicky Parker, eigenaresse van Babes Promotions, het grootste skimpybureau van de staat West-Australië. Ze heeft doorgaans twintig tot dertig meiden op de loonlijst staan. Er zit veel geld in afgelegen mannengemeenschappen van vissers, mijnwerkers en landarbeiders, die vaak weken geen vrouw zien, laat staan halfbloot en sexy.

Storm betaalt haar huis in Perth van haar skimpywerk. Collega Summer

Schaars gekleed verleiden de animeermeisjes mijnwerkers, vissers en landarbeiders tot extra drankgebruik. Foto GPD/Ferdi Schrooten

(18), een bleke blonde, lost halfnaakt achter de bar haar schuld van duizenden dollars af. Liever zou ze op een andere manier de kost verdienen. „Zou jij het leuk vinden als meiden elke dag in een kroeg je piepel zouden zien?”, zegt ze. Maar ja, het verdient zo lekker. „Dat maakt veel goed.” De rauwe clientèle maakt het werk

pittig. „Je krijgt heel wat verbaal geweld over je heen”, zegt Babes-eigenaresse Parker. „Kerels maken je soms uit voor hoer, zeggen dat je kleine tieten hebt of lelijk bent. Dat kan hard aankomen. Niet elke meid kan daar tegen. Het komt met enige regelmaat voor dat meiden er al na een paar dagen weer mee kappen.” In het Central Hotel vormen de mei-

den één front tegen lastpakken. „Ze zitten soms aan je als je lege glazen ophaalt”, zegt Summer. Een man met een zwarte hoed die met zijn vrienden een van de meisjes lastigvalt, kan vertrekken. „Ik tel tot drie”, zegt Storm dreigend, terwijl haar collega's achter haar komen staan. De uitsmijter bij de deur kijkt mee. De man vertrekt.

De vraag naar animeermeisjes is groter dan het aanbod, zeker nu de mijnindustrie in de Outback bloeit. Bureaus als Babes adverteren volop, ook op internet en in hostels waar veel backpackers komen, op zoek naar overzeese meiden. Parker: „Die doen niet zo moeilijk. Ze zijn wat vrijer.”

De meeste skimpies zijn als de dood dat hun familie erachter komt hoe ze hun geld verdienen. Ze geven alleen hun artiestennaam. Zoals Taylor, een licht gezette, in Domburg geboren blondine (20), die alweer een paar jaar in het Duitse Dortmund woont. „Mijn ouders zouden me vermoorden als ze horen wat ik hier doe”, zegt ze, achter de tap in Kalgoorlie Wild West Saloon.

Kalgoorlie is de goudhoofdstad van de Outback. Duizenden mensen, meest mannen, werken hier in de mijnbouw. Is het niet in Kalgoorlie zelf of de nabijgelegen goudkrater, dan zit het werkvolk wel ondergronds in een van de vele mijnen. Vooral de mannen die twee weken twaalf uur per dag aan een stuk in niemandsland werken, zijn tuk op de skimpie-bars.

„Beter dat de mannen binnen stoom afblazen bij het zien van een lekkere meid dan dat ze hun testosteron buiten de vrije loop laten in een knokpartij”, zegt Babes-eigenaresse Parker. Al is het een gouden regel dat de meiden er alleen zijn om naar te kijken en niet om aan te raken.

Ook voor de vrouwen gelden regels. Ze moeten altijd een broekje dragen dat driekwart van hun achterste be-

dekt. Een string mag, mits ze er een doorschijnende - sarong over dragen. Sommige bh's verschillen qua formaat niet zo heel veel van de tepelstickers.

Drugsgebruik of seks met barklanten is verder taboe, zegt Parker. „Dan lig je er uit. We zitten in de entertainmentbusiness, niet in de seksindustrie.”

Parlementariërs proberen de industrie nu en dan aan banden te leggen, ook vanwege verhalen dat Hell's Angels en andere motorbendes zich bemoeien met de skimpiebusiness. Tegenstanders omschrijven het werk ook als vrouwenvriendelijk en aanzettend tot huiselijk geweld.

„Onzin”, vindt Parker. „Blote tieten zie je overal. Verbied dan ook maar al die pornoblaadjes en -films.”

De tepelstickers moeten de skimpies dragen zodra ze hun topjes uittrekken. Ze variëren van Playboyaasjes en fluorescerende hartjes, tot felrode zoenende lippen. „Ik denk dat veel kerels dit opwindender vinden dan gewoon tepels”, zegt de Domburgse Taylor, terwijl ze met bloote borsten een paar biertjes tapt voor een stel mijnwerkers.

Babes-baas Parker zou dolgraag meer meiden zoals Taylor willen hebben. Nederlandse skimpies zijn geliefd in West-Australië, zegt de Babes-eigenaresse. „Mooi, goed gebekt, lang en makkelijk. Ze zijn thuis gewend om topless over het strand te lopen en het helpt natuurlijk ook als je boven de bar uitkomt.”

FERDI SCHROOTEN

Van poel naar pomp

De beheerders van De Spitkeet streven ernaar de heide terug te brengen in het themapark. Op enkele plaatsen groeit de robuuste struik nog volop.

heen gemaaid maar de rest staat nog minstens kniehoog. Dat is ook de bedoeling, zo blijkt later.

B. ontdekt op een van de planken langs de wand van het Skieppenhok een set donkerrode voorraadbusen tussen alle nostalgische spullen. „Die had ik ook”, treurt ze. Had, want zij stopte ze in de afwasmachine en daar kwamen ze lekker schoon maar vooral erg glimmend weer uit. Weg authentieke beschiedering.

VERWAARD

Inmiddels stappen achttien plattelandsvrouwen uit Marum binnen. Met fris verwaaide hoofden van het fietsen. De twee gidsen nemen ieder de helft van de groep onder hun hoede en B&B gaan ook mee. Het wordt een wandeltocht door een stuk of vijf eeuwen, te beginnen rond 1400-1500. „Dit was toen een groot drassig veengebied”, vertelt gids Piet.

Er waren wel verbindingen tussen de kloosters in de omgeving, onder andere Dokkum, Drogeham en Gerkesklooster, zoals de Müntsje-groepje of de Goddeloze Singel, maar verder was het een zompige boel, begrijpen B&B.

De monniken groeven ook het veen wel af, maar alleen voor eigen verwarming. Toen de grote steden in het westen rond 1600-1700 steeds meer brandstof nodig hadden en het veen ontdekten, ging het hard. Veenbazen namen veenarbeiders in dienst en zetten die onder erbarmelijke omstandigheden aan het werk. De eerste heidemenen woonden in zelf gegraven holen, later kwamen de plattelandshutten of spitketen.

Gids Piet wijst op de wilde lupinen die hier en daar in groepjes de kop opsteken tussen het lange gras. Daar moeten die keetjes hebben

gestaan, rondom de kleine poel. Want alleen waar (drink)water was, kon gewoond worden.

Op het 4 hectare grote terrein van het museum groeit nu voornamelijk gras. De heide is verdwenen maar geprobeerd wordt de oorspronkelijke begroeiing weer te herstellen. Dus veel wilde planten en heide en steeds minder gras, dat een keer per jaar wordt gemaaid. Verderop markeren vier paaltjes bij een boomje de plekken waar spontaan weer heide is opgekomen.

HOLWONING

Bij een hek langs een van de boomwanden vertelt gids Piet over de holen die de eerste heidemenen groeven. En over wielrenner Pieter Weening. Want diens ouders wonen aan de andere kant van het hek.

Daarna duikt de hele groep een

holwoning in. Uitgegraven in een wal en verstevigd met planken en palen. In de hut is amper plaats voor iedereen. Twee Marumer vrouwen kruipen op het kleine bed, de rest schuift tegen elkaar aan. B. krijgt een hele koude achterkant van de zodenmuur.

Vergeleken met een holwoning is een spitkeet toch al weer een paar dimensies meer huis. Het huisje op het themapark is een model dat gebouwd werd voor een tentoonstelling. Het is al weer een wat luxer model, zegt gids Piet. Hoewel, luxe. Er was een bedstee voor de ouders en een eventuele baby. De rest lag er onder in het stro. Veel kinderen werden al van jongs af aan uitbesteed, dus die slapen niet meer thuis. Verder was het een kwestie van overleven en als dat niet lukte, wachtte het armenkerkhof.

Zo'n spitkeet moest in één dag ge-

bouwd worden, vertelt gids Piet. Als de toekomstige bewoners onderweg waren naar het gemeentehuis om te trouwen, bouwden familie en vrienden intussen hun huis. Wat in een dag stond mocht blijvend staan, zo was de regel. Die samen-op-weg-bouwenmentaliteit vind je nog steeds in dorpen als Harkema, bedenken B&B.

Na de spitkeet volgt het waldhúskje van Jehannes Hinke. Een arbeidershuisje uit 1840, dat in 1998 is nagebouwd. Voor wonen, achter de stal. B&B ontdekken de 'keuken' in de gang, daar staan de petroleumstelen op een tafel en een teeltje voor de afwas. Het water kwam niet meer uit een poel maar uit een put. Onderweg wijken afgrijzen en mededogen stukje bij beetje voor een 'och heden ja'-gevoel. Niet alleen bij de Marumer dames, maar ook bij B&B. Ze zien steeds meer oude bekende tussen de tentoongestelde huisraad.

UITBOUW

De rondleiding eindigt in het Jelle Damhuisje, ook zo'n woningwethuis maar dan met een uitbouw. Het is nu een tentoonstellingsruimte. Het huis is genoemd naar Jelle Dam, een timmerman uit de streek die had leren lezen en schrijven. Hij beschreef het harde leven van de heidemenen en streed voor verbetering van hun lot. Het huisje hangt vol schilderijen en tekeningen van Dam en delen van teksten uit zijn dagboeken. „Ik ben ouder dan ik dacht”, zegt B. terwijl ze peinzend langs de uitgestalde spullen loopt.

Terug in het Skieppenhok ruikt het zo verschrikkelijk lekker naar groentesoep, dat B&B er van buiten moeten gaan zitten. De Marumer dames gaan voor. Gelukkig is Taekje niet zuinig geweest met de soepfabricage, er blijft nog wat over. Als de plattelandsvrouwen weer op de fiets stappen, begint het opruimen en komen B&B eindelijk ook in actie.

De afwasmachine draait op volle toeren, B&B stapelen borden en kopjes en schuiven met tafels en stoelen. Renske haalt de bezem door het Skieppenhok, B&B spreiden de tafelleedjes. Net als ze klaar zijn melden de volgende bezoekers zich al weer voor een historische wandeling. Van holwoning tot woningwethuis, van poel tot pomp.

Spitkeet Harkema, dinsdag tot en met zaterdag van 10 - 17 uur en zondag van 13 - 17 uur. Groepen op afspraak, ook buiten deze tijden.